

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 22155
Tarih : 02.11.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

“Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

H. Saruhan OLUÇ

HDP Grup Başkanvekili

İstanbul Milletvekili

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

HDP Grup Başkanvekili

Sırt Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe	
Esas Komisyon	Adalet	
Tarih: 02 Kasım 2022		Esas No: 2/4700

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIGI
0 1 Kasım 2022
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
0 1 Kasım 2022
No: 1105063

GENEL GEREKÇE

Bilindiği üzere Türkiye’de mali gücü yetmeyen davacı ya da davalılar, adli yardım kapsamında barolardan ücretsiz olarak avukatlık desteği almaktadır. Kuşkusuz kişilerin hak arama yöntemleri yargı giderleri ve avukatlık ücretleri bağlamında zaman zaman kesintiye uğrayabilmekte, barolar da kendi bünyelerinde oluşturdukları adli yardım merkezleri aracılığı ile maddi durumu yeterli olmayan yurttaşların avukatlık faaliyetlerini yürütmektedirler.

Adli Yardım Bürolarının Avukatlık Kanununun 180. maddesine göre 5 kalem geliri mevcuttur. 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (1), (2) ve (3) sayılı tarifelere göre alınan harçların yüzde ikisi ile idarî nitelikteki para cezaları hariç olmak üzere para cezalarının yüzde ikisi adli yardım bürolarının gelirleri arasındadır. Ancak ayrılan bu miktarın adli yardım bürolarına yetmemesi hususu da son dönemlerde yaşanan önemli sorun alanlarından. Adalete erişim talebi adaletin tecellisi açısından son derece önemlidir. Ne var ki yargı masrafları ile yurttaşların ödemekle mükellef oldukları harçlara avukatlık ücretlerinin de eklenmesi çoğu kişinin hak arama yöntemlerini kullanmaması sorunsalını beraberinde getirmektedir. Tam da bu sorunun önüne geçmek adına teşekkür ettirilen adli yardım bürolarının, maddi gelirlerinin artırılması kamusal hizmetin devamlılığı açısından da önemlidir.

Öte yandan adli yardım bürolarına aktarılan gelirlerden en büyük payı Maliye Bakanlığı’ndan TBB’ye, TBB’den puanlama sistemi ile barolara aktarılan para oluşturmaktadır. Üye sayısı fazla olan barolarda kriz haline gelen, atanan avukatların ücret ödemeleri, il nüfusu ve üye sayısı az olan barolarda sorun yaratmamaktadır. Ancak yapılan son değişiklikle birden fazla baro olan illerde üye sayısı az olan 2 No’lu barolar lehine orantısız bir aktarım sağlanmıştır.

TBB verilerine göre; 2021 adli yardım ücreti 137 milyon civarında olup 85 milyon nüfuslu ve 160 bin avukat olan Türkiye’de bir puan yaklaşık 6 bin 800 liraya tekabül etmektedir. Örneğin İstanbul 2 Nolu Barosu’nun geliri 1,3 milyon lira olması gerekirken çoklu barolara yüzde 40’ının eşit paylaşılmasına dair hüküm ile 5 milyon liraya, Ankara’da ise 1 milyon liradan 2,3 milyon liraya yükselmektedir. Barolara aktarılan bütçenin azlığı nazara alındığında, Türkiye Barolar Birliği tarafından adli yardımda görevli avukata ödenmek üzere il barolarına gönderilen ödenek, çoğu zaman iki yıla yayılan bir zaman diliminde avukata ulaşmaktadır. Aradan geçen zaman zarfında enflasyon karşısında eriyen adli yardım ücretleri avukata ulaştığında bir anlam ifade etmemektedir. Avukatların bu bağlamda barolardan talep ettikleri gecikme faizi ödemelerinin reddedilmesi de sorunu büyütmektedir. Oysa adli yardım ücretine ilişkin ödemelerin yapılmamasından dolayı kusurlu olduğu görülen baronun; söz konusu tutardan mahrum kalınan süre için yasal faiz ödemesi gerekmektedir. Ancak mesele barolara aktarılan gelirlerin azlığı noktasında düğümlenmektedir. Bu bahisle de TTB’ye aktarılan gelirlerin artırılması elzemdir.

Yine bugüne değin adli yardım gelirlerinden mahrum kalan avukatların zararlarının tazmini için bekleyen alacaklarının gecikme faizini de kapsayacak biçimde ödenmesi gerekmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Kamusal hizmet yürütmekte olan adli yardım bürolarının gelirlerinin artırılması amaçlanmıştır.

Madde 2- Adli yardım kapsamında verilen avukatlık hizmetlerinde KDV uygulamasının kaldırılması ve bu bahisle adli yardım bürolarının mali yüklerinin hafifletilmesi amaçlanmıştır.

Madde 3- Konulan geçici hüküm ile adli yardım kapsamında görülen avukatlık hizmetleri kapsamında tahakkuk etmiş olan adli yardım ücretlerinin muhataplarına ödenmesinin sağlanması amaçlanmıştır.

Madde 4- Yürürlük maddesidir.

Madde 5- Yürütme maddesidir.

**AVUKATLIK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 180 inci maddesinin linci fıkrasının (a) bendinde yer alan “*yüzde ikisi*” ibareleri “*yüzde dördü*” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 180 inci maddesinden sonra aşağıdaki madde eklenmiş ve diğer hükümler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“Adli yardım kapsamında verilen tüm avukatlık hizmetlerinde KDV kaldırılmıştır.”

MADDE 3- 1136 Sayılı Avukatlık Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 25- Adli yardım kapsamında görülen avukatlık hizmetleri kapsamında tahakkuk etmiş olan birikmiş adli yardım ücretlerinin gecikme faizini de kapsayacak biçimde ödenmesi için ek ödenek çıkarılmış ve işbu kanunun yürürlüğünü izleyen 30 gün içinde muhataplarına ödenmesi için gerekli düzenlemeler yapılmıştır.”

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.